

SPRIEVODCA „PHD.“ ŠTÚDIOM PRÍRUČKA NOVÉHO DOKTORANDA/-DKY

Máte záujem o „PhD.“ štúdium? Slovenská Akadémia Vied spolupracuje až s 11 univerzitami, takže podmienky štúdia môžu byť podľa zvoleného zamerania naozaj rôznorodé. Na úvod je vhodné si pozrieť ponuku tém dizertačných prác a kontaktovať priamo školiteľa. Prihlášky sa podávajú obvykle v máji a prijímacie konanie prebieha v júni. Informácie si treba pozrieť jednak na stránke vybraného ústavu ale aj na katedre/fakulte, s ktorou ústav spolupracuje. Štúdium (interné) trvá obvykle 4 roky (niektoré programy len 3 roky), externé 4-5 rokov.

Prijímacie konanie

Prijímacie skúšky obvykle prebiehajú osobne alebo online formou pred odbornou komisiou príslušného študijného odboru, prípadne v prítomnosti člena komisie z ústavu SAV a potencionálneho školiteľa.

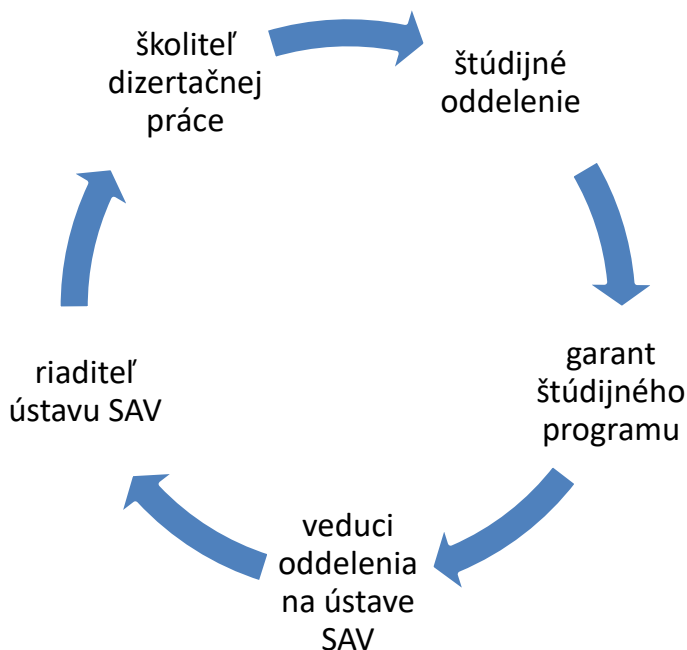
Na prijímacích skúškach sa obvykle vedie debata o predpokladoch uchádzača pre vedecký výskum – práca na diplomovej téme a doterajšie publikácie, prípadne účasť na projektoch katedry a študentských vedeckých konferenciách. Odborné stáže doma i v zahraničí sú plus. Potrebné sú aj jazykové znalosti, takže Vás môžu vyzvať na komunikáciu o týchto témach aj v odbornej angličtine.

Rôzne Univerzity môžu mať odlišné kritériá. Obvykle sú najpodstatnejšie znalosti anglického jazyka, ale na niektorých univerzitách a pri zameraní na špecifické témy môžu byť dôležité aj znalosti z iných jazykov.

V deň prijímacieho konania na TUKE uchádzač o doktorandské štúdium absolvuje test z anglického, nemeckého, francúzskeho alebo ruského jazyka. Test obsahuje 40 položiek, je rozdelený na dve časti, v ktorých sa testuje slovná zásoba a gramatika príslušného jazyka na úrovni B1+ až B2. Test sa píše 30 minút a odpovede sa zaznamenávajú do odpovedového hárka.

Uchádzač úspešne absolvuje test, ak získa najmenej 21 bodov zo 40. V prípade, že stanovený počet bodov nezíska a je prijatý na doktorandské štúdium, môže test opakovať v náhradnom termíne, ktorý je zvyčajne stanovený na koniec januára nasledujúceho kalendárneho roka (koniec skúškového obdobia v zimnom semestri). Vzorové testy: <https://kj.tuke.sk/wps/portal/kj/vyucba/doktorandske-studium/vzorove-prijimacie-testy-z-cj>

V prípade prírodovedných a technických odborov sa pri vstupnom pohovore (TUKE) absolvuje aj krátky test z chémie či fyziky, ktorý overí vedomosti uchádzača.

Obr. 1 Doktorandské štúdium na SAV je jeden uzavretý kolobeh, v ktorom sú prepojené organizácie SAVky a Univerzity – pravidelne budeš prichádzať do kontaktu so školiteľom na SAV, študijným oddelením fakulty, garantom študijného programu na fakulte, vedúcim oddelenia na ústave SAV a riaditeľom ústavu

Študijné oddelenie

Prvý kontakt so študijným oddelením budete mať pri prvom zápise na štúdium. Následne vás budú čakať zápisy na každý nový akademický rok a taktiež sa pristavíte na študijnom aj vždy na konci roka na kontrolu získaných kreditov (obvykle v júli, resp. auguste, odporúčané je získať 40 - 60 kreditov za rok). Každý rok musí študent/-tka získať **minimálne 40 kreditov** na postup do ďalšieho ročníka. V poslednom ročníku pri odovzdaní práce už nie je nutné dosiahnuť 40 kreditov, pokiaľ študent/-tka už nepredlžuje štúdium do 5. ročníka a má dostatočný počet kreditov (210 kreditov). Študijné oddelenie vybavuje všetky administratívne náležitosti štúdia a je vhodné sa vždy obrátiť na vašu referentku/referenta v prípade akýchkoľvek problémov (napr. prerušenie štúdia).

Prvý ročník

Prvou povinnosťou doktoranda/-dky je odovzdať individuálny študijný plán. Ide o plán získania dostatočného počtu kreditov počas štúdia. Obvykle počas prvého ročníka a zimného semestra nasledujúceho ročníka študenti/-tky získavajú kredity z predmetov ktoré si zapíšu a absolvujú do obhajoby písomnej práce k štátnej skúške (tzv. minimovka). Následne je možné kredity získať už len z vedeckej činnosti (publikácie, účasť na konferenciách) a pedagogickej činnosti (výuka cvičení, vedenie bakalárskej práce, atď.).

Povinný počet kreditov za tieto časti počas štúdia sú obvykle definované v študijnom poriadku a je nutné si ich navoliť odporčne už v študijnom pláne. Odbornú stránku práce a vášho štúdia by mal viesť školiteľ. Dôležitým partnerom je aj garant odboru, ktorý stanovuje napr. publikačné podmienky pre ukončenie štúdia. Každé pracovisko môže mať svoj osobitný poriadok a podmienky dochádzky, s ktorými je nutné sa oboznámiť na začiatku štúdia.

Prvým vstupom na pracovisko si určite vybavte svoju novú emailovú adresu a uistite sa, že ste zaradený do „mailing“ listu pre doktorandov. Pri vstupe na pracovisko budete musieť absolvovať aj školenie o bezpečnosti a ochrane pri práci a treba myslieť aj na povinné očkovania pri práci vo vybraných laboratóriách (očkovanie proti hepatitíde). V prípade dostupnosti služobného vozidla, treba absolvovať školenie pre vodičov (a samozrejme mať vodičský preukaz), pokiaľ ho chcete využívať počas štúdia napríklad na služobné cesty (konferencie, terénny výskum, atď.).

Druhý ročník

V druhom ročníku je potrebné sa prihlásiť na štátne skúšky a obhajobu písomnej práce k dizertačnej skúške v závere zimného semestra. Zároveň je nutné odovzdať písomnú prácu k dizertačnej skúške (minimovka). Do odovzdania písomnej práce k dizertačnej skúške je zároveň na niektorých fakultách povinné absolvovať predmet z odbornej angličtiny, pokiaľ študent/-tka nemá certifikát z jazyka minimálne na úrovni B2 a je na študentovi, či chce absolvovať predmet v prvom alebo v druhom ročníku.

Tretí ročník

V treťom ročníku sa už študent/-tka venuje hlavne vedeckej činnosti a práci na výsledkoch dizertačnej témy. Každopádne v študijnom pláne je tento ročník pomerne voľný a možnosti získania kreditov sú individuálne. Je to zároveň ideálny čas na zahraničnú stáž (niektoré študijné programy majú zahraničnú stáž povinnú).

Štvrtý ročník

Vo štvrtom ročníku sa doktorand/-dka venuje záverečnému vypracovaniu dizertačnej práce, ktorú je nutné na konci tohto ročníka odovzdať. Pedagogická činnosť v prvom a poslednom semestri štúdia je dobrovoľná. Minimálny počet kreditov k odovzdaniu práce je 210 (plus 30 kreditov získate za odovzdanie a obhajobu dizertačnej práce). Zároveň je podstatné splniť publikačné kritériá. Povinné publikačné kritériá sa líšia na rôznych univerzitách, ako aj podľa rozdielneho zamerania študijných programov. Aké publikačné kritériá musíte splniť si môžete zistiť od garanta štúdia. Na jednotlivých pracoviskách sa v rámci vnútorného poriadku môžu tieto kritériá líšiť.

Prerušenie štúdia a materská dovolenka

Ak chcete prerušiť štúdium je vhodné to najskôr prekonzultovať so školiteľom, ale stačí kontaktovať študijné oddelenie. Je potrebné vyplniť žiadosť, ktorú musí podpísať vedúci pracoviska, prípadne školiteľ. Je nutné uviesť aj dôvod prerušenia. Prerušiť štúdium môžete od nasledujúceho mesiaca, maximálne však na dva roky (na tri roky v prípade materskej dovolenky). Dobu prerušenia si musíte určiť vopred. Po jej uplynutí sa musíte opätovne zapísať na štúdium. S prerušením štúdia sa spájajú poplatky s predĺžením štúdia. Ak študent/-tka absolvuje zápis viac ako 4-krát, pri 5. zápise je nutné napísať žiadosť o odpustenie poplatkov súvisiacich s predĺžením štúdia. Do veľkej miery (alebo úplne) sú poplatky odpustené v prípade materskej dovolenky, alebo vážnej choroby.

Pri prerušení štúdia sa ruší štatút študenta a tiež platené odvody do zdravotnej poisťovne a príjem štipendia je pozastavený, ale po opätovnom nástupe na štúdium platba štipendia pokračuje až do vybratia všetkých 48 mesačných dávok (za 4 roky) štipendia.

Zdravotné a sociálne odvody

Doktorandské štipendium je v plnej výške poberané doktorandom/-dkou. Nie sú z neho odvádzané poplatky do zdravotnej poisťovne (tie odvádza za vás štát) a ani do sociálneho poistenia (tie si môžete platiť dobrovoľne). Preto je dôležité myslieť na túto skutočnosť, v prípade, že si napr. plánujete materskú dovolenku a pod.

Ubytovanie

Ubytovanie v rámci Univerzity Komenského (UK) pre pracovníkov v Bratislave:

Vyplniť žiadosť je možné len elektronicky cez e-ubytovanie (prihlasovacie údaje rovnaké ako do AISu) na <https://ubytovanie.uniba.sk/>

Sledujte webstránku kvôli termínom na podanie žiadostí o ubytovanie a následne termíny na výber izieb. Doktorandi majú vyhradené samostatné kapacity, ale môžu si vybrať aj izby určené pre Bc. a Mgr. študentov. Tiež je možné si vybrať aj izby vyčlenené na partnerské ubytovanie.

Kontakty na internáty UK:
MLYNY - web <https://mlyny.uniba.sk/> a email: mlyny.ubytovanie@uniba.sk
DRUŽBA - web <https://druzba.uniba.sk/> a email: ubytovacie@druzba.uniba.sk

Ubytovanie na internátoch STU v Bratislave a Trnave:

Ubytovanie pre študentov je ponúkané v Bratislave (ŠD Juraja hronca, ŠD Mladosť, ŠD Mladá Garda, ŠD Dobrovičova, ŠD Akademik, ŠD Nikosa Belojanisa, Hotel Akademik) a Trnave (ŠD Miloša Uhra v Trnave) s podrobnejšími informáciami a kontaktmi na:

https://www.stuba.sk/sk/studentov/studentske-domovy-stu-v-bratislave.html?page_id=657

Ubytovanie TU Zvolen: <https://sdj.tuzvo.sk/>

Ubytovanie Košice:

Študenti prijatí do prvého roka štúdia podajú žiadosť o ubytovanie najneskôr do 31. júla príslušného roka. Doktorandi majú vyhradené samostatné kapacity. Zoznam študentov sa vytvorí na základe pridelených bodov a na základe týchto bodov sa pridelí ubytovanie.

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach – Medická a Popradská ulica:

<https://www.upjs.sk/pracoviska/studentske-domovy-jedalne/studentske-domovy/>

Technická Univerzita v Košiciach: <http://www.sdaj.tuke.sk/ubytovanie.html>

Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach:

<http://www.uvlf.sk/studium-bc-mgr-dr/ubytovanie-v-sd-bc-mgr-dr>

Ubytovacie zariadenia SAV:

Ubytovňa v Devínskej Novej Vsi (Bratislava):

Ubytovanie je možné pre doktorandov/-dky a zamestnancov/-kyne SAV v trojizbových bytoch v samostatnej izbe so zdieľanou kuchyňou a sociálnym zariadením. V prípade záujmu kontaktovať poverené osoby na:

http://urad.sav.sk/index.php?p=show&id=56&fbclid=IwAR14E8fiLPNBmxBXx28Pt4SSbeRUBU0clTMbOw9_zijy-KXLzJZDI9T5VDs

Ďalšie ubytovacie kapacity je nutné vyhľadať na stránke jednotlivých univerzít, kde prebieha študijný program (napr. Banská Bystrica – [UMB](#), Nitra – [UKF](#), [SPU F](#), Trnava – [TU](#))

Štipendiá

V rámci štúdia dostávajú doktorandi/-dky mesačné štipendium (> 800 eur), ktoré sa po absolvovaní štátnych skúšok v druhom ročníku navýši (približne o 100 eur na >900 eur). Rôzne pracoviská SAV ponúkajú variabilné benefity. Pri práci v laboratóriu s nebezpečnými látkami môžu dostať študenti [rizikový príplatok](#), prípadne dostávajú mesačný príplatok na cestovný grant (napr. pre terénny výskum a účasť na konferenciách počas roka), príplatky sú však veľmi individuálne.

Doktografant

V rámci štúdia je možné podať si žiadosť o doktorandský grant „Doktografant“. Pre podanie [žiadosti](#) je potrebné vypracovať krátky projekt. Vybrané bude len obmedzené množstvo projektov, ktoré budú finančne podporené vo výške maximálne 2000 €.

S rôznymi problémami počas štúdia, prípadne ďalšími otázkami sa môžete obrátiť aj na nás [Mladých vedcov](#) (**kontakt:** mladi-vedci@savba.sk). Budeme sa snažiť o zlepšenie podmienok študentov pokiaľ to bude len možné. **Zaregistrujte sa** na našom webe <https://mladi.sav.sk/>, dajte **like** na našej [Facebook](#) stránke, alebo na [Instagrame](#) a sledujte všetky novinky!

NAJČASTEJŠIE KLADENÉ OTÁZKY (FAQ)

Dostávam štipendium aj mimo ak. rok (júl-august)?

Áno, štipendium študent/-tka dostáva každý mesiac od zápisu do prvého ročníka až do obhájenia PhD. práce na konci štvrtého ročníka v auguste (koniec piateho ročníka pri externom štúdiu). Ak študent/ka predlžuje štúdium, štipendium nie je poskytované na predlžované obdobie.

Som z právneho hľadiska študent/-tka alebo zamestnanec?

Doktorand/-dka je z právneho hľadiska študent/-tka, avšak má niektoré povinnosti zamestnanca.

Mám ako doktorand/-dka nárok na študentské výhody/zľavy?

Čiastočne áno. S platným ISIC môžete čerpať komerčné zľavy i zvýhodnené vstupné do kultúrnych inštitúcií. Taktiež máte nárok na študentské ceny za ubytovanie na internátoch UK a zľavu na stravu v jedálňach. Strácate však nárok na bezplatnú vlakovú dopravu a na zľavu v MHD.

Ako je to so zdravotným/sociálnym poistením?

Zdravotné poistenie za doktoranda/-dky až do 30. roku života platí štát. Sociálne poistenie je dobrovoľné a môžete si ho platiť ako [samoplatca](#) v sociálnej poisťovni. Doktorandské štúdium sa nezarátava ako odpracované roky na dôchodok.

Chcem si v priebehu doktorandského štúdia urobiť rigorózne konanie (RNDr., PhDr. atď.) alebo pedagogické minimum. Som nejako zvýhodnený/á?

Áno, doktorandi/-dky na dennom štúdiu majú výraznú zľavu z poplatku na rigorózne konanie i pedagogické minimum.

Ako dlho doktorandské štúdium trvá? Môžem skončiť doktorandské štúdium skôr ako za ustanovený čas?

Doktorandské štúdium pri humanitných odboroch obvykle trvá 3 roky a u technických/prírodovedných 4 roky. Podľa zákona nie je možné dokončiť štúdium rýchlejšie než za tento čas. V opačnom prípade, si študent/-tka môže predĺžiť štúdium o max. 2 roky (teda celkovo maximálne 3+2 alebo 4+2 rokov).

Koľko kreditov je nutné získať za vedeckú a pedagogickú časť štúdia?

V rámci celého štúdia je povinné získať minimálne 40 kreditov za študijnú časť (prvé tri semestre štúdia – zapísané predmety, zaráta sa sem napríklad aj test z odbornej angličtiny za 5 kreditov) a minimálne 40 kreditov za vedeckú činnosť (publikácie vedeckých článkov, monografií, patentov, účasť na konferenciách, atď.). Pedagogická činnosť **nie je** povinná, avšak získanie kreditov z pedagogickej činnosti je veľmi vhodné, nakoľko z nej študent môže získať 16 kreditov za rok (vedenie/posudok Bc. práce, výuka cvičení predmetov, publikácia skript a učebníc, atď.). O podrobnostiach odporúčame sa informovať na fakultách a odborových komisiách.

Je povinné absolvovať jazykovú prípravu?

Na prijímacom konaní je potrebné preukázať znalosť anglického jazyka a v rámci štúdia je potrebné absolvovať odbornú prípravu z anglického jazyka pre zdokonalenie písania odborných textov, ale aj v rámci prezentačných zručností. Táto príprava je zakončená testom, ktorý preveruje viacero zručností v anglickom jazyku (počúvanie, čítanie s porozumením, gramatický test, konverzácia). V rámci štúdia je na viacerých univerzitách možné zapísať si aj nepovinné predmety ako konverzácia v anglickom jazyku, alebo písanie odborných textov v anglickom jazyku, čo dopomôže k celkovej príprave na test.

Výuka alebo ako mám zrazu učiť?

Pri prihláške už musíte rátať s tým, že budete po nástupe na štúdium súčasťou výukového procesu z druhej strany. Zo študenta/-tky je zrazu pedagóg? Áno mali by ste byť schopní vysvetliť a precvičiť praktické vedomosti študentov. Niektoré inštitúcie (napr. UK) ponúkajú možnosť absolvovať v prvom semestri praktickú prípravu, kde sa naučíte základné pedagogické princípy a typy ako zvládnuť výuku cvičení v rámci vášho štúdia.

Ako na minimovku (písomná práca k štátnej skúške)?

Kritériá sa opäť môžu líšiť podľa zamerania, avšak v tejto práci (rozsah minimálne 30 strán textu) by ste mali rozobrať a podrobne popísať metodické postupy, ktoré sú (budú) aplikované v dizertačnej práci. Povinnosťou je tiež popísať súčasný stav vašej práce na dizertačnej téme a teda predbežné výsledky (ak ste už nejaké dosiahli), tento bod však nie je na každom pracovisku povinný.

Ako napísať dizertačnú prácu?

V prvom rade je dôležité splniť administratívne náležitosti práce a naštudovať si aj smernicu rektora danej univerzity o písaní zadaných prác, ako napríklad na:

UK: https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2018/Vp_2018_02.pdf

STU: https://www.stuba.sk/sk/studenti/legislativa/predpisy-suvisiace-s-vypracovanim-a-odovzdanim-zaverecných-prac.html?page_id=4563

TUKE: <http://www2.ekf.tuke.sk/diplomovky/metpokyn.pdf>

Štruktúra práce sa podľa zamerania môže trochu líšiť, avšak 30% práce by mali tvoriť metodicko-teoretické základy v práci (spracovanie rešerše aktuálnych zdrojov) a 30 - 40% by mali tvoriť výsledky vlastného výskumu. Je naozaj dôležité konzultovať výsledky svojej práce so školiteľom, alebo odporučeným konzultantom špecialistom.

Malé zmeny v názve dizertačnej práce je možné zmeniť po konzultácii so školiteľom priamo na študijnom oddelení. Väčšie zmeny však musí schváliť garant štúdia ako aj vedecká rada na danom ústave SAV a zároveň vedecká rada na vybranej Univerzite, čo môže trvať niekoľko mesiacov.

V prípade otázok môžete kontaktovať aj nás, Mladých vedcov SAV, na mladi-vedci@savba.sk alebo na facebookovej stránke <https://www.facebook.com/mladivedciSAV> prípadne skupine <https://www.facebook.com/groups/mladiSAV>. Budeme robiť všetko pre to, aby sme vaše otázky úspešne zodpovedali 😊